

pris: 30 kr.

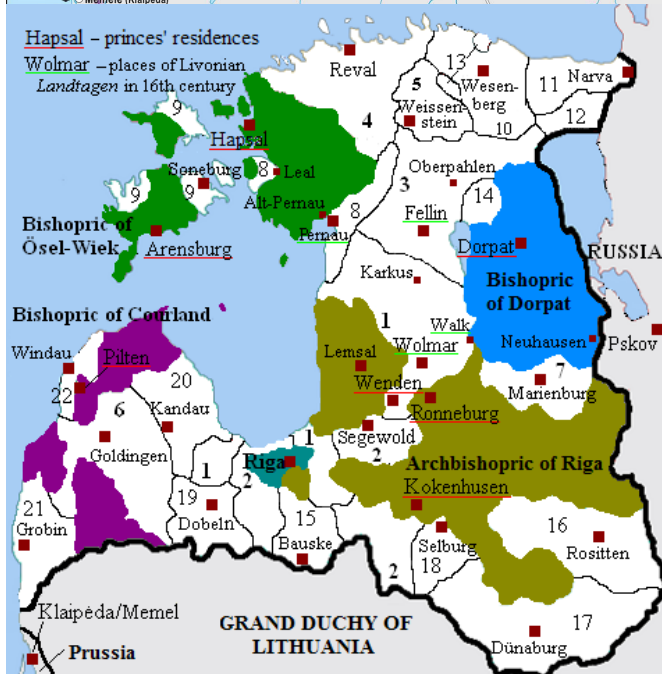
Foreningen Danmark-Letland

Nr. 1 marts. 2020 28. årgang

ISSN 1901-5720

Den Livonske Orden gul

De fire
biske-
dømmer
Livonia
1534

Indhold

Stenhovedet fra Salaspils	4
Besøg i Slotsparken	9
Rite Nyt	11
Statsministerbesøg fra Letland	18
Generalforsamling	22
Padures Muiza, Padures Herregaard	24
"Skovhavens Dronning"	26
Vanda om de danske frivillige	30
Letlands vej til at blive et folk	35
Korte Nyheder	39
Bestyrelsen	48
Foreningen....	49
Nyttige adresser	50
KALENDER for 2020	51

Tjek

Tjek dine betalinger!!

Har du betalt kontingent?

Vi nænner ikke at ødelægge den fine forside med en opfordring til at betale kontingent, men det er blevet lidt vanskeligere for både dig og foreningen at holde styr på kontingenter uden girokort, og det er desværre blevet dyrt at betale med girokort. Har du ikke fået betalt, så skriv en huskeseddel nu.

Forsidefoto: Letlands statsminister Arturs Krišjānis Kariņš med Anda Dyrlund-Parbst og Signe Struberga ved sammenkomst for den lettiske diaspora på den lettiske ambassade.

Deadline for næste nummer er 1. juni 2020

Stenhovedet fra Salaspils. Billedhuggeren Ģirts Burvis' replica på Līvu laukums. Fotograferet af Per Nielsen.

Stenhovedet fra Salaspils

af Per Nielsen

Når du har været i Riga og i den gamle bydel på din vej mod domkirkepladsen er gået hen over Līvu laukums (Livernes plads) forbi Mazās ģildes ēka (Lille Gilde) og Kaķu nams (Kattehuset), har du måske bemærket det underlige stenhoved, der står lidt hengemt i et fjernt hjørne. På informationstavlen står der, at det er et livisk hoved. Der henvises til, at man kan se det originale stenhoved på Museet for Rīgas Historie og Søfarts udstilling i klostergårdens korsgang bag domkirken.

Historien om stenhovedet fra Salaspils

Originalen er en stor, rødlig granitsten, hvori der er indhugget linjer, som tegner et ansigt. Stenens dimensioner er 93 x 85.5 x 65.5 cm og den vejer 780 kg.

Den store sten blev i vinterhalvåret 1851-52 fragtet til Rīga af en bonde fra Salaspils, som leverede sten til stenhuggeren P.A. Haake. Da stenhuggeren fjernede mos og skidt for at kunne bearbejde stenen, opdagede han, at den havde linjer, der formede et ansigt. Stenhugger Haake kontaktede K. Bornhaupt, den daværende inspektør på byens lokale museum, Himsel-samlingen¹, der straks kom og omhyggeligt rensede og opmålte stenen og skrev rapport om fundet. Desværre har Bornhaupts rapport ikke mange detaljer om fundstedet – det nævnes kun at bonden havde fundet stenen ved en mark på postruten mellem Salaspils og Ikšķile (ca. 30 km SØ for Riga). Bornhaupts tolkning var, at stenhovedet måtte være et gudehoved, der stammede fra de forhistoriske baltiske stammer før 1200-tallet.

I efteråret 1852 blev stenhovedet skænket til museet, og det var stadig i samlingen i 1875, hvor det er blevet fotograferet. Herefter forsvinder stenhovedet på mystisk vis. Da museet i 1891 flyttede fra domkirkens klosterbygning til den nuværende adresse bag kirken var stenhovedet ikke længere at finde på samlingens inventarliste.

Der var heller ingen, der savnede stenhovedet før i 1926, hvor den lettiske avis "Latvijas Saulē" bragte et foto af stenhovedet fra 1875 sammen med en kort artikel, hvor en vis hr. N. Buš oplyste, at det var blevet gravet ned i klosterhaven; men ikke noget om, hvorfor. Nedgravningen skulle været sket mellem 1891 og 1894, hvor klostergården blev renoveret.

Mere skete der ikke i den sag.

---

¹ I dag Museet for Rīgas Historie og Søfart (Rīgas vēstures un kuģniecības muzejs), som har til huse ved Rīga Domkirkes bygningskompleks. Det blev grundlagt i 1773, da Nikolaus von Himsel (1729-1764), en baltertysk læge, skænkede sin samling af historiske og naturhistoriske effekter til byen Rīga. I 1964 blev museet omdøbt til "Museet for Rīgas Historie og Søfart". Museet regnes for at være et af de ældste i Europa.

I perioden 1986-2000 blev der gennemført en række arkæologiske undersøgelser omkring domkirken i Rīga. Den allersidste undersøgelse foregik i den indre klostergårds have under ledelse af arkæolog A. Celmiņš. Sørgte om ikke stenhovedet fra Salaspils dukkede frem. Det var altså sandt, hvad der stod i avisen i 1926.

Men hvorfor var hovedet blevet gravet ned? En teori er, at der i slutningen af 1800-tallet var stærke religiøse kræfter i museumsledelsen, gode lutheranere, som helst ikke så et

*Stenhovedet fra Salaspils. Den genfundne original opstillet i korsgangen bag domkirken.
Fotograferet af Per Nielsen.*

afgudshoved i samlingen. Tja!

Men nu, hvor stenhovedet var genfundet, havde arkæologerne rig mulighed for at granske det nøje. Desværre har stenhovedet ingen karakteristika, der kan stadfæste det til nogen bestemt historisk periode. Man kunne dog fastslå, at linjerne i stenen er hugget meget professionelt med en metalmejsel. Det afgrænser tidsperioden til ca. år 500 f.Kr. og frem til midten af 1900-tallet.

Professor Juris Urtāns, en af Letlands førende arkæologiske eksperter, mener, at der måske er tale om en sjælden form for afgudshoved, der har været tilbedt af det liviske folk i området; men han udelukker ikke andre tolkninger.

Liverne er den finugriske folkestamme, der beboede kystområdet langs Rīgabugten og op omkring Salaspils, da korsridderne kom til Baltikum i begyndelsen af 1200-tallet.

Teorien om, at stenhovedet skulle være en livisk gud slog an. Siden 2003 har der stået en replica af hovedet, udført af billedhuggeren Ģirts Burvis, på Līvū laukums. Den 1,45 m høje replica, der er placeret på tre store sten, gengiver med en lav rille udhugget i overfladen ret præcist konturerne på originalen.

Der er også den mulighed, at stenhovedet fra Salaspils er en forfalskning eller ligefrem en gimmick. Det er en kendt sag, at de baltertyske baroner yndede at smykke deres parker med falske fortidsminder, når de ikke kunne få fingre i de ægte. Der kendes eksempler på falske runesten og falske ægyptiske obelisker.

Jeg har selv flere gang nærstuderet stenhovedet fra Salaspils og studser hver gang over sidernes underlige "hårlokke", der minder meget om 1700-tallets parykmode blandt overklassen. Det er en nærliggende tanke, at en lokal bonde, som var ferm med en mejsel, har forvandlet stenen til en karikatur af egen selvglade baltertyske baron. Men den teori står helt for egen regning.

Guntis Eniņš, folklorist og forfatter til flere bøger om folkelige overleveringer om sten og træer i Letland, går et skridt vide-

re. I sin bog „Nezināmā Latvija” (= Det ukendte Letland), fra 2015, gør han opmærksom på, at stenhuggeren P.A. Haake var en klog mand, men også kendt for at være en vittig hund. Man kan ikke udelukke, at stenhuggeren har drevet gæk med de lærde på museet. Da den rette sammenhæng senere gik op for de kloge folk, har de diskret fået stenhovedet gravet ned i klosterhaven i det forfængelig håb, at den historie ville forsvinde i glemslens tåger, inden de blev fuldstændig til grin. Men stenhovedet fra Salaspils er dukket op igen!

Stenhovedet fra Salaspils. Fotografi fra 1875. Kilde: Wikipedia

Signe Struberga, Kirsten Gjaldbæk, Anne Fraxinus, Niels Bendix Knudsen, Livija Klans-Kovalevskis og Dora Bentsen.

Besøg i Slotsparken

Foreningens medlemmer havde fået en fin invitation til at komme på lørdagsbesøg hos bestyrelsesmedlem Signe Struberga i Bagsværd.

Signe bor i et dejligt hus 5 minutter fra Bagsværd sø. Gæsterne blev modtaget med Riga champagne og et flot frokostbord, hvor alt mad var hjemmelavet. Der var piraks, små horn med spæk, hjemmelavet leverpostej som Signes mand havde stået for, tærte og andet godt. Efter et godt måltid, skulle vi ud at spadserere en tur i de smukke omgivelser. Tæt ved søen ligger Aldershvile Slotsruin, som "Grevinden af Bagsværd" ejede i 1800 tallet. Prøv at google "Grevinden af Bagsværd" og find bogen af Karen Aabye, som er sjov at læse.

<http://docplayer.dk/1098566-Grevinden-af-bagsvaerd.html>

Da vi kom tilbage, ventede der stort kagebord med mange slags kager og her gik snakken livligt. Signe fortalte om sin lettiske farfar, som havde været pilot, men faldt under 2. verdenskrig.

Vi talte også om hvilke spørgsmål Anda, Signe og Livija skulle stille til den lettiske statsminister Artūrs Krišjānis Kariņš, som ville komme på besøg på den lettiske ambassade. Vi var 11 medlemmer, men kunne godt have været flere, det var en rigtig dejlig dag!

LN

Rite Nyt

Rite højskoles årsbrev

I 2019 var det 25 år siden højskolens start. Som sædvanlig blev der afholdt generalforsamling med fest, mad og gæster i Kristi Himmelfarts ferien. I den anledning inviterede vi samtidig til en "Tur i de danske soldaters fodspor fra 1. Verdenskrig" op til Aluksne i det nordøstlige Letland. 14 støttekreds-medlemmer meldte sig til turen.

Senere skrev Winni Østergaard om turen: " Carmen i Riga Opera, et økologisk gods i Litauen, et lettisk mesterbagværk og en togtur på den jernbane, som danske frivillige for hundrede år siden blev sat til at ødelægge. Det er bare et lille udpluk af de spændende oplevelser, Niels Bendix og Lis Nielsen fra Rite Højskole havde arrangeret for deltagerne."

Efter generalforsamlingen havde vi besøg af Fyns Grafiske Værksted, en busfuld livlige kunstnere kom og fik mad og korsang på vej hjem fra Daugavpils, hvor de havde været inde på Mark Rotko Museet og set deres egne værker ophængt.

Modeopvisning ved kvindekursets afslutning, bemærk ugerne som er lavet af pil.

Skolens Kurser

Lige efter Sct. Hans startede vi med vores kvindekursus. Som noget nyt havde vi fået en ung lærerinde fra Riga til at undervise i syning, lave kjoler i forskellige størrelser og broderi i rammer. Der var stor interesse for det. Ellers havde vi de sædvanlige workshops, kurveflet ved to lettiske lærere, cement støbning af figurer til haven, strikning hvor vi igen i år havde besøg af danske strikkelærer Lisbeth Andersen og hendes søde barnebarn Laura, som lavede perlearbejder. Hele flokken besøgte også Aase Lundbyes sommerhus og drak kaffe en eftermiddag. Alt i alt et hyggeligt kursus, som de lokale kvinder er glade for.

Papir og sprog

Ugen efter var der et kursus i fremstilling af papir ved kunstneren Ilze Dilane. Hun havde skaffet økonomisk støtte fra den verdensomspændende papirforening Lampa. På kurset blev der fremstillet lampeskærme og interessant papir med bl.a. agurker indlagt! Samtidig havde Aase Lundbye arrangeret

et lille sprogkursus med 5 danske deltagere, som gerne ville lære lettisk. De to grupper havde stor fornøjelse af hinanden, der blev sunget om aftenen og spillet skuespil på lettisk.

Ugen efter havde vi mosaikkursus, dernæst rollespilskursus for unge op til 16 år, med workshops med læderarbejder, blandt andet lædermasker og punge. Det hele endte ud i et mægtigt rollespil den næstsidste dag med malede krigere i farvede dragter med sværd. Flot!

Rollespil med bueskydning

Så var der en rolig uge med skønne damer fra området, som gerne ville lære at male hos den russiske kunstner Mara Daugaviete. Dette kursus gentager vi i år. Derefter tog vi fat igen med 28 mindre børn med et lille rol-

lespils kursus, hvor det udelukkende var lettiske lærere, som stod for arrangementet. Ugen efter igen havde vi et børnekursus i animation, hvor børnene klipper og filmer og filmene bliver til slut lagt ud på You tube.

Nu var vi nået hen til midten af august og da meldte Mols Rejser, at de gerne ville komme forbi med en gruppe senior landmænd, og om vi kunne vise dem rundt i området. Så Niels tog imod dem kl. 09.00 og derefter gik det slag i slag ud på forskellige gårde og mindre steder, med spisning ind i mellem på højskolen. Da kl. var ca. 21 om aftenen, drog gruppen af sted i højt humør efter at have sunget mange danske sange fra højskole sangbogen.

Loppemarkedet på Plejecenter Strandmarkshave i Hvidovre i oktober er en fast del, hvor vi gennem mange år har fået lov til at hente nogle af de ting, der ikke er blevet solgt. Det er blevet til mange kasser tøj, sko, porcelæn og mange møbler, alt sammen enten til brug på skolen, til banko gevinster på skolen og til uddeling blandt de lokale folk.

Sidst i november begyndte vi på vores salg af lettisk strik, som de lokale kvinder har strikket gennem hele året. Det

giver et pænt tilskud til at afholde kurser for om sommeren. Vi stod i en teltbod i Hvalsø på en kold dag. Men ellers er der mest salg i at stå på Christiania i Den grå Hal små 14 dage og så nogle dage i Roskilde.

Fremtid

Kalenderen for dette års kurser kan ses på vores hjemmeside, www.ritetautskola.org. Her kan man se, at der er kurser fra 29. juni og indtil 14. august. Hvis I skulle have lyst så meld jer til nbendix@mail.dk

Vi har også en facebook side: Rite Højskoles Støttekreds, hvor man kan følge os.

I forbindelse med generalforsamlingen i Kristi Himmelfarts ferien, vil vi gerne igen i år lave en lille frisk tur og alle er velkomne, også selvom man ikke er medlem af støttekredsen. På næste side finder I forslag til turen.

Foto og tekst: Niels Bendix Knudsen og Lis Nielsen

11. marts 19 -21 Årsmøde for Rite Højskole i Ålholm Kirkes menighedslokale, Bramslykkevej 18, 2500 Valby. Alle er velkomne!

Udstilling af mosaik arbejder

Tur i forbindelse med generalforsamlingen maj 2020.

”Mandehørm og kvindefnis”

Genoplev jeres ungdoms højskole med drenge- og pigegange med 2 og 4 mands værelser.

Højskoledage spækket med nostalgi i andre rammer.

Lokaliteten er Rite Højskole i Letland længere ude på landet end den mest øde egn i Danmark. Vi skal opleve naturen, mørket, stjernehimlen, stilheden.

Vi skal se det liv, som leves her med små landbrug, storlandbrug tidligere kolhoser, bigårde, skoler, kirker m.m. og deltagelse i skolens generalforsamling. Alt dette sættes i kontrast til storbylivet i hovedstaden Riga, hvor indkvartering sker på to mands værelser på et af byens mange hoteller. I Riga vil vi se på arkitektur - jugendstil og tage del i kulturlivet med teaterbesøg/koncerter. Vi har mulighed for at besøge Det danske Kulturinstitut, det store marked, og de russisk ortodokse kirker.

Forslag til program: 21. til 25. maj

Torsdag den 21. maj.

Ankomst senest med fly til Riga 17.30, så er der mulighed for at nå en forestilling i Operaen kl. 19.00.

Fredag den 22.maj.

Rundtur i Riga med Jugendstil gaden Alberta iela, museer, marked, den gamle by og frihedsmonumentet. Lokal guide. Bussen kører kl. 16.00 til Rite Højskole, hvor vi får aftensmad 18.30. Derefter hygge.

Lørdag den 23. maj.

Lille rundtur i lokal området om formiddagen med besøg i Ilzes kirke og en let frokost anretning.

Kl. 15.00 generalforsamling med underholdning og festmiddag.

Søndag den 24. maj.

Denne dag besøger vi en bigård, et familielandbrug, en tidligere herregård, der nu drives med bed and breakfast og Nereta kirke.

Mandag den 25. maj.

Afrejse mod Riga mulighed for besøg undervejs. Lidt afhængig af hvornår jeres fly går hjemad.

Pris: 2500 kr.

Deltagerne sørger selv for transport til og fra Riga plus forplejning og taxa i Riga.

For 2500 kr. får I alle øvrige udgifter betalt, herunder billetter i teater og museum, hotel i Riga, mad og overnatning på skolen og buskørsel.

Ring til Niels Bendix Knudsen på mobil 40312345 eller e-mail: nbendix@mail.dk

Gode hilsener Niels Bendix Knudsen og Lis Nielsen

Tilmelding senest den 15. marts hos nbendix@mail.dk mobil 40312345

PERSPEKTIVER FOR FREMTIDENS ØSTERSØ-SAM- ARBEJDE

**Foredrag ved tidligere minister og viceministerpræsident i Slesvig-Holsten ANKE SPOORENDONK
Fredag 27. marts kl. 17-19 i Filips Kirkens menighedssal, Kastrupvej 57, 2300 København S**

Da Østersørådet blev oprettet i 1992 efter opbruddet i Østeuropa og Sovjetunionen, var det på initiativ af udenrigsministrene i Danmark og Tyskland: Uffe Ellemann Jensen og Hans Dietrich Genscher. Grundlaget blev formuleret i den såkaldte Københavner deklARATION, og et hovedsigte var støtte til oprettelse af demokratiske institutioner.

Siden har udviklingen ført til stærke demokratier i de fleste tidligere østlande, men også til nye autoritære styre andre steder. Generelt har der været en stærk økonomisk vækst i området, og der er også stigende fokus på bæredygtig udvikling.

I år er Danmark igen formandsland for Østersørådet. Derfor vil vi igen sætte fokus på den rolle Østersøsamarbejdet skal spille i fremtiden. Vi har indbudt en repræsentant for det andet af de to lande, som tog initiativ til at starte samarbejdet, Tyskland.

Som tidligere minister i Slesvig-Holsten har Anke Spoorendonk både haft ansvar for Europapolitik og for kultur- og justitsområdet. Anke Spoorendonk vil fortælle om relationerne mellem Tyskland og naboerne omkring Østersøen, og om den særlige rolle som mindretallene i grænselandet betyder for at knytte lande sammen. Anke Spoorendonk har i Landdagen i Kiel repræsenteret Sydslesvig Vælgerforening, som har tilknytning til det danske og frisiske mindretal i Nordtyskland. Desuden er hun engageret i arbejdet i Foreningen NORDEN som formand for afdelingen i Sydslesvig.

I år fejres 100 år for genforeningen. Anke Spoorendonk vil også komme ind på betydningen af den måde hvorpå Danmark og Tyskland ved folkeafstemning afgjorde grænsedragningen. Noget som vi beundres for verden over.

Da Danmark overtog formandskabet for Østersørådet udtalte udenrigsministeren, at Danmark ønskede at gøre Østersørådet ligeså relevant, som da det blev skabt. På mødet bliver der lejlighed til at drøfte, om vi kan leve op til det løfte, og om hvordan civilsamfundene i Danmark og Tyskland kan bidrage.

Der serveres kaffe og småkager under mødet.
Der er gratis adgang

Tilmelding til: mail@bs-ngo.dk

Statsministerbesøg fra Letland

”Aktuelle forhold og et kig ind i fremtiden for de, som bor uden for Letland”

... var overskriften på mødet mellem Letlands ministerpræsident Artūrs Krišjānis Kariņš og den lettiske diaspora i Danmark. Mødet fandt sted i forlængelse af ministerpræsidentens besøg hos den danske statsminister den 31. januar 2020.

Mødet begyndte let forsinket, grundet et interview med Berlingske Tidende, som ministerpræsidenten havde lige inden mødet. Det var tydeligt, at det var letter, ministerpræsidenten skulle møde. For hvad gør en gruppe letter, når der er ventetid, der skal slås ihjel ... man bryder naturligvis uvilkårligt ud i sang. Aftenen her var ingen undtagelse.

Ministerpræsidenten kom som altid veloplagt, smilende og nærværende med en naturlig og oprigtig interesse for, hvad der optager den lettiske diaspora i Danmark.

Indledningsvis nævnte han kort, at Letland nu var kommet nærmere ”skandinavisk standard” end nogensinde før, om end forskellene mellem land og by i Letland fortsat stod

Ambassadør Alda Vanaga og statsminister Artūrs Krišjānis Kariņš

skarpt. Han udtrykte dog en stor tiltro til, at Letland skridt for skridt udvikler sig i den rigtige retning. Sammenlignede man Letland i 1980'erne med nu, kunne forskellene ikke være større, uanset hvilket område, man så på. Forskellen var som nat og dag. Men det er typisk lettisk, at man ikke ser de "ting, der er gode, men hæfter sig ved den ene, der er dårlig". Ministerpræsidenten tilkendegav efter sine indledende bemærkninger hurtigt, at han mest var interesseret i at høre og svare på, hvad der optog den lettiske diaspora i Danmark, hvorefter mødet gik over i en god og uformel dialog. Der blev vendt mange forskellige emner, hvoraf nogle af dem nævnes her.

Ministerpræsidentens vurdering er, at der fortsat vil være en betydelig lettisk diaspora de kommende 30-40 år. Der er i øjeblikket lige så mange letter, som vender tilbage til Letland, som der er letter, der rejser ud. Det forhold, at der stadig er ubalance i befolkningstallet, skyldes derfor bl.a., at der er fle-

*Signe Struberga og Anda Dyrhund-Parbst
sammen med statsminister Artūrs Krišjānis
Kariņš*

re, der dør end fødes. Og det er primært i de større byer, at befolkningstallet stiger, mens det modsatte gør sig gældende på landet. Det kommer strukturreformen, som Letland står overfor, til at forholde sig til.

Når man siger strukturreform, må man også sige skolereform. Adspurgte om skoler og uddannelsessystemet, fandt ministerpræsidenten, at Letland som hovedregel byder på gode skoler, der stiller krav. Kommer

man igennem det lettiske uddannelsessystem, er man godt rustet til det meste, også i udlandet. Letland afsætter en større andel af landets budget i uddannelsessystemet, end noget andet EU-land.

Børn i 1. klasse har engelsk som fremmedsprog, mens de i 5. klasse vælger mellem russisk og tysk som andet fremmedsprog. Tidligere var det ca. halvdelen af børnene i en klasse, der valgte russisk, mens den anden halvdel valgte tysk. Nu er det sådan, at i en klasse med 31 børn vælger 27 børn russisk og blot 4 børn tysk som fremmedsprog. Det viser, at børn nu om dage vælger russisk som sprog i erkendelse af, at man har Rusland som nabo, men, mente ministerpræsidenten, uden at lægge mere i det.

Også på spørgsmålet om korrupsions situationen var svaret klart. Der er en verden til forskel på situationen før og nu. I 1980'erne krævede man bestikkelse, i 2000'erne tilbød man bestikkelse. Udviklingen går stærkt i retningen af, at der er færre der tilbyder, og få der kræver.

Aftenen blev rundet af med en uformel reception, hvor ambassaden havde sørget for en udsøgt forplejning.

Foto Anda Dyrlund-Parbst, tekst Signe Struberga

Letlands statsminister Artūrs Krišjānis Kariņš besøgte House of Green, som er den danske industris hus til fremvisning af de løsninger, danske virksomheder kan levere inden for miljø og klima.

Foto Hasse Ferrold

Generalforsamling

Husk at betale kontingent inden!!!!!!

Brønshøj, den 26.02.2020

Indkaldelse til ordinær Generalforsamling i

Foreningen Danmark-Letland Tirsdag 31. marts 2020 kl. 19.00

i "Kulturhuset Kilden", Nygårds Plads 31, Brøndbyøster

Offentlige transportmuligheder: bus 9A, bus 13 eller S-tog:
Brøndbyøster St.

DAGSORDEN

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Det reviderede regnskab
4. Forslag fra medlemmer (skal jfr. vedtægterne være indsendt skriftligt inden 15.februar, ingen modtaget)
5. Fastsættelse af kontingent

6. Valg af medlemmer til bestyrelsen:

På valg er Aase Lundbye (ønsker ikke genvalg) og Peter Fjerring (ønsker ikke genvalg) og Lis Nielsen (villig til genvalg).

Bestyrelsen indstiller Holger Pyndt (pt. suppleant) og Lis Nielsen.

7. Valg af 2 suppleanter til bestyrelsen

Bestyrelsen indstiller Peter Fjerring og Dita Petersone

8. Valg af revisor, Henning Svane (villig til genvalg),
revisorsuppleant Dora Bentsen (villig til genvalg)
9. Eventuelt

Foreningen Danmark-Letland holder generalforsamling fra kl.19.00 til 20.00.

Husk, at kun medlemmer, der har betalt kontingent for år 2020, har stemmeret ved generalforsamlingen.

Kl. 20.00 er der spisning af smørrebrød (der skal skriftlig bestilling forud, stk. a' 30.00 kr). 1 stk. drikkevare incl. Desuden serveres der kaffe og lidt sødt.

20.30 til 21.00 En halv times oplæg. Der bliver vist en 15 min. lille stum film fra You tube om "De danske soldater i den baltiske frihedskrig i 1919."

Tilmelding til spisning sendes pr. post eller mail til

Lis Nielsen, Rosenlundsvej 8, 3650 Ølstykke,

lishazel18@gmail.com eller på mobil 23444179

senest den 25. Marts 2020 med nedenstående oplysninger.

På bestyrelsens vegne
Kirsten Gjaldbæk

Jeg tilmelder mig herved til fællesspisningen ved generalforsamlingen den 31. marts 2020, og ønsker

_____stk smørrebrød a' 30 kr, som betales i forbindelse med spisningen.

Sidste frist for tilmelding er 25. marts

NAVN_____

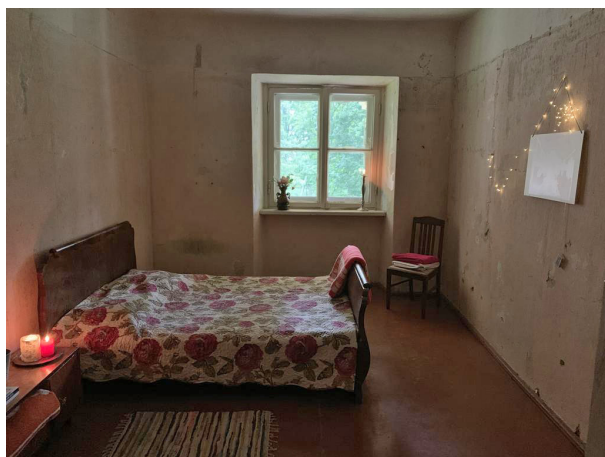
Padures Muiza, Padures Herregaard

Lykke er menneskets højeste tilfredshed med livet; livets mål, livets mening og social værdi. For mig er en del af min livslykke at have lettisk jord under mine fødder, det at besøge landsbyerne i Kurzeme er for mig som at åbne en dør til en anden verden, som jeg holder meget af.

I år 2020 vil jeg besøge flere herregårde i Kurzeme. Et par af herregårdene i Kuldigas Novads har jeg tidligere besøgt, og jeg vil her beskrive den herregård, som er en sand arkitektonisk og kulturel perle; nemlig Padures Muiza. Herregården ligger 8 kilometer fra Kuldiga nær floden Venta.

Padures Muiza, der er opført af den skotske købmand, lord John Lewis Balfour, er opført i empirestil. Herregården fremtræder i dag i original stil med autentisk interiør. Siden 2015 er dele af herregården blevet fornyet, blandt andet den store indgangsdør, de store vinduer og herregårdens køkken.

Ved herregården er der bevaret en historisk park, anlagt af lord Balfour i engelsk landskabsstil. I parken findes en smuk lindeallé, som sætter kolorit over parken.

*Et af herregårdens
hotelværelser, som
kan lejes for 15 Euro*

I 2019 modtog herregårdens ejer Janis Lazdans en vidunderlig gave af den engelske ambassadør i Letland Keith Shannon. Gaven er et smukt portræt af lord Balfour.

Herregården er i dag ved at blive et eftertragtet turistmål, og det er nu muligt at overnatte på herregården for omkring 15 euro pr. person. Er du interesseret i at høre om herregårdens historie og få en rundvisning kan man henvende sig til ejeren eller en guide.

Se mere <https://www.paduremanor.com/language/en/>

Padure er sækkepibernes landsby. Her kan man være heldig at overvære en koncert med sækkepibemusik. Det har jo sin

naturlige forklaring: lord Balfour var jo af skotsk afstamning. På herregården og i parken foregår der flere arrangementer. Man kan blandt andet smage på vin fra Kuldiga samt deltage i særlig grødfremstilling. En lokal borger fortalte mig, at den berømte sang- og musikgruppe ROJA har optrådt her.

Tekst og billeder Olav Ernstsén

Martins, Toms og Olav Ernstsén får motion ved Padure.

"Skovhavens Dronning"

Skovhavens "Dronning Emma" fortæller om sit liv levet i Letland, tvangsforflytning til Polen og flugten derfra til tryghed i Danmark.

I Banjamona d. 15. maj 1905 blev Emma født. Hun voksede op som den ældste af 3 søskende. Hendes far og mor havde et lille landbrug i Skaistkalne, nær den litauiske grænse.

I 1936 blev Emma gift med nabosønnen Janis Feimanis, født i 1898. Han havde været soldat i Letlands kamp for selvstændighed og alle tidl. soldater fik tildelt såkaldt soldaterjord af staten. Det var jord der før havde været i tysk eje. Han fik 13 tdl. God jord. (I dag er det Emmas jord.) Efter 1921 byggede han og hans far et hus af træ, som de selv havde fældet. Huset fik et blomsternavn "Visbule". (blå anemone)

Her havde familien nogle gode og arbejdsomme år sammen, hvor der blev bygget stald og lade til. De fik efterhånden 8 dejlige tykke rødbrune køer fra Danmark, de havde også grise og 2 heste.

Da 2. Verdenskrig også rullede ind over deres land i 1942, kom der en 100-tallig hær af tyske bombeflyvere og bombede løs. Deres gård blev, sammen med utallige andre, lagt i ruiner. Familien flygtede ud i skoven og levede skjult der, indtil tyskerne kom og jagede dem ned til et skib, der førte dem til Polen. Her blev mændene sat til at grave skyttegrave. Familien var stadig samlet, med bedste og lille Aina. På et tidspunkt fik Aina dysenteri og kom på hospitalet. Her i Polen var de i 2 år før russiske soldater rykkede vestpå.

En dag i marts mdr. 1945 kom en tysk officer og beordrede alle "zurück" til Danzig. Her blev de beordret ombord i et kæmpestort skib. Der var vel 1000 mennesker, lettere og tyskere, der sejlede mod ukendt havn. Der var kun lidt fersk vand og mad, det vil sige suppe, om bord. Familien nåede i hvert fald ikke at få hverken vand eller mad i 4 døgn. Alle var meget udsultede, sorte af snavs, laset tøj og fulde af lus.

Emma var expert i at fange lus og befriede sin familie for de ubudne gæster. D. 1. april 1945 gik Janis op på øverste dæk og kom glad ned i skibets dyb, til sin familie, og sagde: "....

Nu skal vi aldrig sulte mere! Vi er i Danmark.” Han havde hørt, at her var der mad til alle.

Ved ankomsten fik alle udleveret mad og drikke. Derefter blev de i tog kørt gennem landet til en flygtningelejr i Randers. Her boede lettere og tyskere sammen. Emma husker tydeligt, hvordan toget standsede ved mange stationer og de fik igen mad og drikke, ja sommetider lidt tøj.

Den 4. maj 1945 står lyslevende for Emma. Alle kirkeklokker begyndte at ringe, folk stimlede ud med flag, sang og var så glade, også vi lettere, dog ikke de tyske flygtninge, de var vrede, meget vrede. Midt i al glæden sagde Janis, at nu skulle de hjem til Letland igen. Det nægtede Emma. Hun sagde: Nej... ”for så begynder vi, Aina, bedste og jeg igen at kaste op, og vi har ikke meget at tabe os af.

Alle var meget udhungrede efter i flere år ikke at have fået mad og næring nok. Aina var så svag, at hun ikke kunne gå, da de kom hertil. Men takket være den gode danske mad, kom de sig forbavsende hurtigt.

Kort tid efter befrielsen i maj, kom alle 300 lettiske flygtninge til Aalborg. Emma og Janis var meget arbejdsomme og fik straks lov til at hjælpe i køkkenet, der blev ledet af flinke danskere. De fik 5 kr. hver om ugen - - - det gjorde alle flygtninge uanset om de havde opgaver eller ej. Aina og de øvrige børn blev nu undervist af en lettisk lærer i lejren. Ingen flygtninge måtte gå ud af lejren og få kontakt med de omkringboende, det var strengt forbudt. Janis gik alligevel ud og fik kontakter, så han kom af og til med æg og andet, som belønning for sin hjælp hist og her. Engang så en mand at Aina ikke havde sko på... de havde ingen. Næste dag kom han med et par hjemmelavede på træbunde og med røde remme. Glad blev pigen og moderen med. Det glemmer Emma aldrig. Efter en tid i Randers blev alle flyttet til Silkeborg i en rømmet tysk barak. De boede 10-15 mennesker af begge køn, unge som ældre, sammen i et lille lokale. Der blev serveret enkelte måltider om dagen. Også her fik de begge lov at arbejde i køkkenet. Derudover tog Janis ofte et hakkejern, rive og spade, der skulle ske noget, selv om han fik bebrejdelser for det. Efterhånden fik børnene og Aina lov at gå i Laven skole.

Fra Røde Kors blev de i 1947 tilbudt arbejde udenfor lejren. De betænkte sig ikke længe, de kom til Dynæs, hvor de passede høns og en frugtplantage. De rejste derfra d. 31/8. 48 med fine anbefalinger.

Emma mindes det gode sammenhold der var letterne imellem, og hun har stadig kontakt med dem, der endnu lever og bor i andre lande.

Sidst i 40'erne kom der en angst og uro over flygtningene, de var bange for at Danmark ville blive besat af russerne. Derfor søgte mange foruden Emma og Janis, om at emigrere til Australien, USA m.fl. Norge tog imod flere handikappede lettere. Selv ville de gerne til Argentina. Flygtningechefen frarådede det p.g.a. deres lidt høje alder, bedste og Janis' sygdom. Han ville hjælpe dem til et arbejde i Danmark.

Det blev på "Sæbygård", hvor de var i 10½ år og havde en rig og dejlig tid, så længe helbredet tillod det. Den 21. juni 1961 overraskede arbejdsgiver og medarbejdere dem med, i al hemmelighed, at have rejst æresport ved deres hus, på deres sølvbryllupsdag. "Jeg løb grædende af glæde ind til Janis!" Dagen blev fejret med kaffe, kage og sang.

Ofte havde Janis anfald af nyresten, til sidst var den ene nyre ude af funktion, så han tålte ikke mere det hårde arbejde og blev anvist lettere arbejde på Høng Landbrugsskole.

Aina var nu sygeplejeelev på Kalundborg sygehus. Her lærte hun sin mand at kende. Da de flyttede til Årslev, ønskede Emma og Janis at flytte med til Fyn. Det blev til Sdr. Højrup. De kom i september 1965 og nu var Janis 67 og bedste 100 år, hun dør foråret 1966.

Som altid er Janis arbejdsom og flittig, så der kommer snart bud efter ham fra gårdene i Sdr. Højrup og omegn, og han er meget afholdt. Hjemme har han plantet mange træer, buske og blomster i den store have, der hører til huset, eller "mit lille slot" som Emma ynder at kalde det.

En tidlig efterårmorgen i 1978 hilste Emma farvel til sin mand ... senere på dagen kommer Aina og fortæller at "far er død". Det er nu 16 år siden, for 8 år siden dør hendes eneste datter uventet.

Svigersønnen og de to børnebørn er ualmindelig hjælpsom-

me og besøger hende ofte. De hjælper både med huset og slår den store græsplæne. Blomster og kartoflerne passer Emma stadig selv. Hun er ked af, at så mange af de ældre naboer er væk, men er dog meget glad for de trofaste besøg og opringer hun får af venner og nabo. Igennem 8 år har hun haft den samme besøgsven fra Røde Kors, det er hun glad for. De sidst 10 år har hun haft den samme hjemmehjælper, hvilket hun er dybt taknemmelig for og tryk ved. Der er mange lovord til Ringe Kommune for alt det, hun føler, der bliver gjort for hende i hendes trods alt ensomme hverdag. Godt jeg har min have og de mange sokker jeg strikker! – Det bliver nok til 15 par om året. Tiden går da også med at lave mad, det vil jeg fortsat gøre, der er da både kartofler og frugt i haven.

I samtalens løb går tankerne ofte til Letland til søsteren, der er 11 år yngre. For 2 år siden besøgte Emma hende. Hun lever helt alene i et hus langt ude på landet sammen med sin ene ko, 5 høns, hund og kat. Hun er næsten døv, får ingen hjælp, er meget fattig og der er næsten ingen varme i huset. Bare jeg kunne hjælpe hende ....

”kan du” ?!?

Tove Aabjerg Friis har interviewet og nedskrevet beretningen, som har stået i Sdr. Højrup beboerforenings blad i 1994.

Redaktøren undrer sig over, at der slet ikke nævnes noget om nervøsitet over at gå ombord på skibet til Danmark.

Det var nemlig ikke ufarligt pga. miner, luftangreb og luren-de russiske ubåde. Kort før deres sejlads til Danmark blev et stort passagerskib med tusindvis af flygtninge ombord sænket i samme farvand. Det var Wilhelm Gustloff, som forlod Gotenhafen med omkring 9000 flygtninge ombord. Skibet blev ramt af 3 russiske torpedoer, ca. 13 sømil fra kysten, og sank i løbet af 90 minutter. Torpedoerne blev affyret af ubåd S-13 under kommando af kaptajn A.I. Marinesko.

Det lykkedes kun at redde omkring 1100 mennesker. Mere end 7000 kvinder, børn og sårede soldater druknede i det iskolde og oppiskede hav. Det var mange gange flere end ved Titanic's forlis.

Vanda om de danske frivillige

Vort lettiske medlem Vanda fra Skriveri, har sendt os nedenstående uddrag af hæftet "Danish volunteer soldiers in Latvia's war of independence 1919 af Mikkel Kirkebæk udgivet af den danske ambassade i Riga.

Det danske flag over Jekabpils - hvordan danskerne kæmpede i de lettiske frihedskampe.

Letlands eksistens som uafhængig stat blev grundlagt i starten af 1919, men dets uafhængighed var skrøbelig. De bolsjevikiske tropper havde besat næsten hele Letlands territorium, og de lettiske styrker havde kun et lille område omkring Liepaja. På det tidspunkt havde de nyetablerede lettiske tropper kun et par regimente, de eneste allierede er tyskere, hvis vision om den fremtidige skæbne af Letlands territorium ikke omfatter dannelsen af en uafhængig lettisk stat. I dette udfordrende øjeblik forsøger den lettiske regering i Vesteuropa at finde frivillige, der vil kæmpe for os. De danske respondenter, der kommer til Letland bliver udsat for flere kampe mod bolsjevikkerne.

I frihedskampen om det lettiske område kæmpede 14 forskellige tropper og otte andre nationale grupper, herunder kinesiske regimente fra den Røde Hær og et fransk tankskib og en polsk hær, siger historiker Eric Jēkabsons. Der var også danske frivillige i denne multinationale smeltegryde, de deltog i den estiske hær i flere kampe i foråret 1919 og befriede Vidzeme fra bolsjevikkerne.

I 2018 udgav Den Danske Ambassade i Letland et resume af en dansk historiker Mikkel Kirkebæks undersøgelse "Danske frivillige soldater i den lettiske frihedskamp".

De baltiske lande beder om hjælp

I slutningen af 1918 gik nyoprettede lettiske diplomater til vestlige lande for at søge allierede i håb om at modtage vå-

ben og udstyr samt frivillige enheder til at hjælpe Letland i frihedskampen. Der blev indledt forhandlinger om rekruttering af svenske frivillige, men den lettiske regerings ustabile situation tillod ikke denne idé at blive gennemført. Men uden skandinaviske frivillige kunne Letland ikke overleve.

I januar 1919 anmodede ambassadører fra de estiske og lettiske regeringer, den engelske delegation om at yde lån til de nystiftede baltiske stater under Paris-fredskonferencen. Briterne ønskede at støtte rekruttering af frivillige tropper i Skandinavien, finansieret af de baltiske og skandinaviske fonde for at modvirke bolsjevismen. Briterne satte pres på de skandinaviske landes hovedstæder for at engagere frivillige og støtte frivillige med logistik, våben og forsyninger.

I midten af januar 1919 besøgte tre midlertidige lettiske regeringsrepræsentanter udenlandske ministerier for at søge hjælp og sende frivillige fra skandinaviske lande, skriver Kirkebæk. Den lettiske delegation med premierminister Karlis Ulmanis ankom til København den 21. januar 1919. Formålet med delegationen var at forhandle officielt med den danske regering, samt at finde muligheder for at møde repræsentanter for Ententen, der besøgte København på det tidspunkt. På deres hotel mødtes den lettiske delegation med journalister glade og åbne om det sande formål med besøget: ”Vi er kommet for at fortælle hele verden om vores lands rædsler. Vi føler, at I endnu ikke forstår faren for Europa, hvis bolsjevikkerne ikke stoppes. Vi har tjent som buffer imod dem, men vores kræfter er forbi. Vi mangler våben, ammunition og krigere. ”

Privatfinansiering

I mangel af offentlig støtte fra den danske regering, begyndte finansieringen fra København med Aage Westenholz som primus motor i samarbejde med den unge estiske regering alligevel at oprette en frivillig enhed, der kunne sendes til hjælp. De fleste frivillige blev motiveret af det anti-kommunistiske og frygten for, at bolsjevikkerne fortsat ville bevæge sig vestpå. ”I 1919 i Danmark var der stor frygt for spredningen af bolsjevismen i det danske samfund. Hver dag blev der i pressen læst ildevarslenende rapporter om bolsjevikernes grusomhe-

der. Denne trussel begyndte for mange gennemsnitlige dansker at virke mere og mere realistisk og tættere på ” understreger Kirkebæk.

Omkring 200 danske frivillige blev samlet med meget besvær, selvom Westenholz tidligere havde håbet på mindst 1.000 krigere. Mangel på penge forhindrede at der kunne sendes flere tropper til Østersøen. Den tidligere danske kaptajn Ri-

chard Gustav Borgelin blev udnævnt til kommandør for de danske frivillige. Det skal understreges, at de frivillige ikke blev sendt fra Danmark til de baltiske lande officielt, men de deltog i de danske hæruniformer og under det danske flag i frihedskampen.

Den 26. marts 1919 rejste danske frivillige med dampskibet Merkur fra København til Finland og ankom til Tallinns havn den 4. april. En enhed på omkring 200 mand blev bevæbnet med 24 ”Madsen” maskingeværer, hvilket gjorde den yderst kampklar. Efter militær træning i Tallinn, i maj 1919, blev den danske styrke sendt til den sydlige del af Estland, og den 29. maj krydsede den estiske hær den lettiske grænse og begyndte et angreb på de bolsjevikiske styrker.

Relativt hurtigt befriede danske frivillige sammen med esterne og letterne Aluksne den 29. maj, Vecgulbeni den 31. maj, den 2. juni er soldaterne i Jaungulbeni, , den 3. juni i Dzelzavu og Cesvaine og den 4. juni indtog de Madona.

Da det for de fleste danske soldater var deres første militære øvelse, skabte den 40 kilometer lange march vanskeligheder. Mange soldater havde ikke engang styrken til at bære deres våben og de blev overgivet til de stærkeste medlemmer af enheden, siger Kirkebæk.

Som en af de danske officer senere skrev, blev krigen i Letland kæmpet til fods, dens hovedtræk var endeløse vandreture - mere end militære handlinger. I lang tid kom tropperne

ikke i direkte kontakt med bolsjevikkerne, bortset fra det tidspunkt, hvor de stødte ind i forhindringer, som var lagt for at forhindre angriberne i at bevæge sig fremad. For eksempel blev de i Alūksne mødt af træstammer over vejen.

”Letlands uafhængighedskrig er ikke lige, som vi forestiller os anden verdenskrig med bestemte frontlinjer. I 1919 var der flere frontlinjer i Letland, og generelt var disse kampe meget kaotiske, siger Jēkabsons.

Nervøse og uddannede letter.

De danske soldater så flere smukke, men plyndrede og ødelagte godser, der tidligere havde tilhørt de baltiske tyskere. En stor del af de danske soldater så det som et konkret bevis på bolsjevikernes primitive natur og barbarisme, ved at se på disse ødelagte bygninger.

Da forsyningerne til de danske enheder ofte blev forsinket, måtte soldaterne søge mad hos lokale lettiske bønder, hvilket ikke var så let. Da man ikke kunne løse forsyningsproblemerne, begyndte de danske soldater at handle på egen hånd. Derefter beordrede ledelsen af den danske enhed deres soldater at gå fra hus til hus for at undskylde og bede om tilgivelse og at betale erstatning for skaden.

Et stort antal danske frivillige følte ved ankomsten til Letland, at de indfødte kunne beskrives med analfabetisme, nervøsitet og fattigdom.

En dansk frivillig har beskrevet situationen som følger: ”De fattige og de rige har aldrig oplevet så alvorlig mangel. De rige er nu blevet fattige, men de fattige er selvfølgelig blevet endnu fattigere.”

Jēkabpils

Den 5. juni 1919 tog danske frivillige byen Krustpils, krydsede Daugava-floden og gik ind i Jēkabpils. Den danske enhed rejste det danske flag over borgen i Krustpils og Rådhuset og agerede kommandør i byen i 3 dage.

Vanda

Citater fra anmeldelse i Jyllandsposten:

VED DEN YDERSTE GRÆNSE – DANSKE FRIVILLIGE I DE
BALTISKE UAFHÆNGIGHEDSKRIGE 1918-1920
MIKKEL KIRKEBÆK

Mikkel Kirkebæk, er på banen igen med et imponerende detaljemættet og voluminøst værk om det "glemte" korps.

Kirkebæk leverer en forskningsbaseret nyvurdering af korpsets rolle og mål.

Det var dybest set de samme mål, som Danmark forfølger i dag i Nato-sammenhæng, nemlig at opretholde en yderste grænse og bufferzone mod Rusland.

Det er lykkedes Mikkel Kirkebæk på basis af talrige kilder og arkivbesøg at skrive en kalejdoskopisk "true story" om et fortrængt stykke danmarkshistorie.

Det er lykkedes ham at skabe et tværfaglig militærfagligt, historisk, storpolitisk, sociologisk og biografisk værk. Den kompositoriske helhed er velgørende og fremmede for forståelsen.

Det spændende udkomme af forskningen er hans påvisning af, hvor ekstremt hurtigt radikaliseringen af de frivillige fandt sted.

Den yderste grænse refererer til den vestlige civilisations bolværk mod øst og den røde linje, hvortil forrælsen driver soldaterne, så det unormale bliver det almindelige.

Hvis du har abonnement på Jyllandsposten vil du kunne læse anmeldelsen på linket:

<https://jyllands-posten.dk/premium/kultur/anmeldelser/litteratur/ECE11858767/mikkel-kirkebaek-har-skrevet-om-et-fortraengt-stykke-danmarkshistorie-de-danske-frivillige-i-den-raa-baltiske-frihedskrig/>

Foreningen har tidligere afholdt arrangement med Mikkel Kirkebæk som foredragsholder.

Dec 2018 side 6 og Sept 2019 side 12 står skrevet lidt om foredraget.

I Marts 2019 har vi en lille intro bl.a. med omtale af resume af det hæfte som den Lettiske ambassade udgav i anledningen af 100 året for befrielsen på engelsk og lettisk.

Dette hæfte kan stadig ses på internettet:

<http://letland.um.dk/da/Nyheder/newsdisplaypage/?newsID=6BC8A51B-9E6A-4EAE-94A6-C225F95D9DD3>

Hele situationen som går forud for de danske frivilliges indsats, har vi beskrevet i vort martsnummer 2018: side 4 til 14.

ED

Letlands vej til at blive et folk

Jeg har ofte undret mig over, hvornår Letland som stat, som et folk, en sammentømret fælles gruppe er opstået. Jeg har ikke set mange altomfattende beskrivelser inkluderende både sproget, landområdet og kulturen. Da jeg derfor for et par år siden fik bogen ”on the road to becoming Latvian” havde jeg egentlig sat mig for at læse den, men desværre blev det aldrig til noget. Jeg har derfor nu i det mindste læst Introduktionen og konklusionen. Jeg giver nedenfor min korte forståelse af Letlands aner.

Bogen er resultat af et mangeårigt projekt styret af Letlands nationalmuseum med henblik på at finde Letlands rødder og dermed bidrage til at styrke den lettiske identitet som et værn til bevarelse af staten Letland. Man har undersøgt de etniske grupper, som har dannet grundlag/udgangspunkt for Letlands skabelse og undersøgt deres historie. Det drejer sig om de grupper, der taler et sprog fra den baltiske sprogstamme, nemlig **Couronians, Semigallians, Latgallians og Selonians**, og dem der taler et sprog fra den finske sprogstamme, nemlig **venderne og liverne**, da det hovedsagelig er disse grupper der er fusioneret til et folk. (se kort øverst på bagsiden) Man har både samlet og analyseret de videnskabelige data, der allerede eksisterede og set dem i en helhed og sammenholdt det med eksisterende synspunkter.

Bogprojektet har været styret af arkæologisk institut så hovedvægten ligger på arkæologiske data, men der har også medvirket videnskabsfolk fra andre fakulteter. Man har i fællesskab behandlet spørgsmål om lettisk etnisk historie med henblik på at beskrive dannelsen og udviklingen af den etniske gruppe/folk, som vi i dag betegner letter.

Forskerne bag bogen, definerer de aspekter, som kendetegner et etnisk samfund/et folk, som ”en historisk udviklet gruppe af individer, kendetegnet ved bånd til et afgrænset territorium (fædreland), et navn og et sprog for samfundet, en fælles historisk hukommelse, originale elementer af kultur (traditioner, påklædning, ornamenter, keramik osv.) og en følelse af enhed, der omfatter flere vigtige sektorer i samfundet”. Arkæ-

ologiske data fundet fra bosættelser og begravelser har bl.a. været tekstiler og ornamenter.

Man får et godt indtryk af bredden i forskningen ved at se på de temaer, der blev foredraget på en konference i Riga i 2016 ved bogens udgivelse. Her diskuteres national bevidsthed i alle de baltiske lande, her diskuteres de forskellige sprog, både de uddøde og eksisterende, forholdet til de forskellige besættelsesmagter gennem tiderne, de religiøse påvirkninger, de nærområder som af en eller anden grund ikke blev en del af Letland, arkæologiske fund af både metal, keramik og beklædning samt forskellige antropologiske aspekter.

KONKLUSION

Konklusionen af forskningen, som den er beskrevet i bogen, er opregnet til sidst:

Udviklingen af det lettiske folk fandt sted over en længere periode; det startede ikke i et bestemt år, og det blev ikke fuldendt på en bestemt dag. Den proces fortsatte i flere hundrede år - fra det 13. til det 19. århundrede. (Se kort side 2 og 52) Den var påvirket af flere faktorer, der vedrørte udviklingen både i indenrigs- og udenrigs-anliggender, økonomien og af kulturen. Skriftlige, sproglige, etnografiske og arkæologiske kilder afspejler det lettiske folks udvikling, som en yderst differentieret proces. På den ene side giver disse kilder information om konsolidering af etniciteter og minimering af forskellene mellem de oprindelige etniske samfund/stammer; på den anden side afspejler de også lokale særegne træk, der varede i en længere periode eller endog forsvandt og dukkede op på ny.

Flere egenskaber, der karakteriserer letterne som et etnisk ensartet samfund, såsom et beboet territorium gennem en lang historisk periode, sprog og kultur, blev skabt i middelalderen og den tidlige moderne periode i det 13.-17. århundrede. Udviklingen af det lettiske folk begyndte i middelalderen, men denne proces blev tilsyneladende ikke færdig i starten af denne periode. I historisk forskning har man den opfattelse, at udviklingen af det lettiske folk blev fuldendt i det 16. århundrede - i slutfasen af eksistensen af den Livoniske konføderation og i den tidlige moderne periode.

(Den Livoniske konføderation var en løst organiseret konføderation i det nuværende Estland, og Letland var styret af ordenen for de teutoniske riddere i Livonia, den eksisterede fra 1228 til 1560'erne. Den bestod af fem små stater: Den Livonske orden, ærkebiskop-rådet i Riga, bispedømmet i Dorpat, bispegården i Ösel-Wiek og biskop-rådet i Kurland. Sammenslutningen skulle beskytte det tyske herredømme i regionen mod truslen fra russisk ekspansion.) (Se kortene side 2)

Som bekræftet af arkæologiske undersøgelser og sproglige data fra denne periode, forsvandt træk fra stammernes materielle kultur gradvist, traditionerne blev mere ens og det skriftlige lettiske sprog blev skabt. Dette er også i overensstemmelse med oplysningerne fra skriftlige kilder. Fra det 15. århundrede forsvandt navnene på de forskellige etniciteter/stammer gradvist fra historiske kilder, og i det 16. århundrede begyndte man i stedet for at bruge ordet *letter* for hele den oprindelige befolkning, altså det navn der også bruges i dag om befolkningen i det moderne Letland. I modsætning til etniciteterne i den sene jernalder, som hver havde flere fælles elementer, såsom ornamenter, tøj, traditioner og formodentlig også sprog, så udviklede letterne på nuværende tidspunkt ikke en fælles materiel kultur og forskellene i traditioner og sprog bevarede også. Man ser en homogenitet på flere livsområder, men det førte ikke til en egentlig forening.

En sammenligning af grænserne på de territorier, der var beboet af forskellige etniciteter i den sene jernalder, med dem i vi ser i nutidens kulturhistoriske regioner i Letland afslører befolkningens kontinuitet. Hverken middelalderen eller de efterfølgende perioder oplevede storstilet migration inden for det nuværende Letlands territorium, hvilket ville have påvirket befolkningens etniske sammensætning. Bortset fra Vidzeme, hvor liverne gennemgik en hurtig assimilering, fortsatte befolkningen i store dele af de andre kulturhistoriske regioner i Letland, at blive boende inden for grænserne af de territorier der i den sene jernalder adskilte etniciteter.

Fragmenteringen i det 16.-18. århundrede såvel som forholdene for livegenskabet uddybede yderligere forskellene mellem

Letlands regioner, hvilket gav sig udtryk i stabiliteten i den lokale identitet - på landsbyniveau, sogn (pagast) og region - og på sproget såvel som i den religiøse og materielle kultur. På den anden side havde ændringerne, der fandt sted i den moderne periode, vidtrækkende konsekvenser for lettisk kultur, religion, mentalitet, uddannelse, livsstil osv. Kulturarven i den form, vi kender den i etnografien, og som vi udpeger som traditionel lettisk kultur, er stort set udviklet i løbet af det 16.-18. århundrede og har kun minimal sammenhæng med den kultur vi fandt i de tidligere historiske perioder. Man kan så spørge, hvad det var der bragte letterne sammen. De forbindende elementer skal sandsynligvis ikke kun søges i traditioner og materiel kultur; det er snarere sådan at en enhed blev skabt af et sæt forskellige elementer. Disse kunne være altomfattende træk, såsom beboelsesområdet, religion og den historiske hukommelse og lokale, såsom den materielle kultur, traditioner og sprog, som under visse betingelser og på et bestemt tidspunkt blev genkendelig og samlende. Følgende faktorer var formodentlig de vigtigste for skabelsen af letternes fælles etnicitet:

- det beboede rum, der begyndte at udvikle sig i det 13. århundrede;
- betingelserne for livegenskab, som i det 19. og 20. århundrede var forbundet med letternes dårlige forhold og bitre historiske oplevelser;
- kristendommen, som i løbet af det 13.-18. århundrede mindskede forskellene mellem de etniske grupper og på samme tid understregede det specielle i de kulturhistoriske regioner i Letland;
- såvel som sproget, hvorigennem letterne blev opmærksomme på deres rødder.

Det er netop denne sidstnævnte opmærksomhed på ens rødder, der var det vigtigste element i skabelsen af en følelse af enhed blandt letterne. Letterne begyndte at blive opmærksomme på sig selv som et folk i slutningen af det 18. århundrede og i løbet af det 19. århundrede, da folk under indflydelse fra oplysningstanker og nationalbevægelserne hurtigt fik voksende selvtillid som et folk.

ED

Korte Nyheder

Gennem mange år har vi fået de fleste af vore korte nyheder om den aktuelle udvikling i Letland fra Latvian Institutes nyhedsbreve. Det er et statsligt foretagende, så der er ikke problemer med at bruge det direkte i bladet efter oversættelse. Desværre ser det ud som om, LI har nedprioriteret denne nyhedstjeneste, for vi har ikke set noget fra dem det seneste år. Det giver lidt problemer, for der er godt nok en kommerciel nyhedstjeneste LETA, som sender 5-6 nyheder hver dag, men selv om det pt. er gratis at se det på mail eller nettet er det tydeligt, at det er meningen, at de skal tjene penge på det og derfor er det ikke lovligt at bruge deres artikler direkte. Så det kan vi kun bruge ved at referere indholdet kort og muligvis med enkelte citater. Vi er også i dette nummer stødt på andre copyright begrænsninger, som dog ikke er nye. Vi havde håbet, at vi kunne have brugt et interview med den lettiske statsminister Artūrs Kariņš fra Berlingske, og vort bestyrelsesmedlem Signe Struberga spurgte, og fik besked om at det var ok, men det ville koste 2500 kr., og det er ikke just inden for vor budgetramme, idet det er mere end hvad et helt nummer af bladet koster at få trykt. Vi har derfor måttet nøjes med et meget kort referat. Det samme gælder en artikel i Jyllandsposten om Putin.

Også forsidebilledet måtte ændres. Vi havde planlagt et fint billede med Mette Frederiksen og Artūrs Kariņš foran Dannebrog i statsministeriet, men det viste sig at være et foto fra et professionelt billedbureau, og det kostede 300 kr. hvis vi ville bruge billedet.

LETA er det nationale nyhedsbureau i Letland med hovedkontor i hovedstaden Riga. Nyhedsbureauet blev grundlagt som Latopress den 4. marts 1919 under den første samling af den lettiske regering. Letlands Telegraf Agentur (LETA) grundlagdes den 5. maj 1920 efter en omorganisering af Latopress. I 1940, da den sovjetiske okkupation af Letland begyndte, blev LETA underlagt det statslige sovjetiske nyhedsbureau TASS. Under 2. verdenskrig og den tyske okkupation af Letland var LETA underlagt det tyske nyhedsagentur DNB. LETA blev privatiseret i 1997

ED

Sagen om Kristine Misane

Mange i foreningen har fulgt sagen om en mulig udvisning af letten Kristine Misane til Sydafrika.

Det har været et problem at mange har haft en holdning til hvad der var rimeligt, medens de danske og lettiske domstole har skullet holde sig til de love og internationale aftaler som eksisterer, og deres afgørelser skal ikke kunne påvirkes af politikere og embedsmænd (som vi har set det ske for nylig i USA).

Man har dog tilsyneladende fundet en løsning der er tilfredsstillende for både de danske og de lettiske domstole. Jeg har ikke set hvordan Sydafrika stiller sig, men der har i alle tilfælde været kontakt til både Syd Afrika og EU under sagen.

Sandsynligvis bliver Kristine Misane om få dage udleveret til Letland som har sendt en anmodning om udlevering til retsforfølgelse for nogle forhold, hvor Kristine er mistænkt for tyveri og forfalskning og for ikke at møde op i retten.

Sagen har tilsyneladende været juridisk kompliceret da Letland for mere end et år siden fik tilbudt, at Kristine blev sendt til Letland til retsforfølgelse, men da afstod de lettiske domstole åbenbart med den begrundelse, at det var ulovligt fordi lettisk straf for børnebortførelse er meget lille i forhold til i Sydafrika.

Også internt i Danmark har der været problemer, idet byretten har villet løslade Kristine, og landsretten to gange har modsat sig det. Samtidig har Kirstine engang på vej til et fly med sydafrikansk politi påberåbt sig, at hun ville søge om asyl i Danmark.

Hele sagen drejer sig om, at hun i modstrid med en dom i Sydafrika, har taget sine 2 børn ud af Sydafrika og rejst til Letland. Sydafrika har derfor udstedt en arrestordre gennem Interpol, og alle stater som er med i Interpol er dermed forpligtet til at arrestere hende, og det gjorde Danmark da hun var på vej til Mozambique gennem København.

ED

Putin

Artūrs Krisjanis Kariņš advarer Mette Frederiksen og EU mod Putin

I et interview som Berlingeren havde med Artūrs Krišjānis Kariņš, advarer han mod at stole på Putin.

Han mener, at Putin blot spiller på gamle kendte russiske tricks og peger bl.a. på den misinformation, hvor Putin f.eks. prøver at gøre Polen medskyldig i anden verdenskrigs udbrud. Hans taktik er i følge Kariņš at så splid mellem Europas stater, så de dermed kommer til at stå svagere.

Artūrs Krišjānis Kariņš har dog lovord over for den danske indsats i Baltikum med både soldater og kampfly.

Kariņš er skeptisk over for Macrons ønske om, at normalisere forholdet til Rusland, selv om han meget gerne ser et stabilt og velstående Rusland, men han mener, det er vigtigt, at vi står sammen i vores tilgang til Rusland.

Hvis I har abonnement på Berlingeren, kan I se interviewet på <https://www.berlingske.dk/europa/ruslands-nabo-advarer-eu-kolleger-lad-ier-ikke-narre-af-putins-trick>

ED

Letland forsøger at få udleveret bolsjevikken Beness Aijos fra Rusland

Letland vil bede de russiske myndigheder om at få aktivisten Beness Aijos udleveret, da han for flere år siden forlod Letland for at tilslutte sig de russiskstøttede separatister, som kæmper mod Ukraine.

Han ønskes dømt for ulovlig deltagelse i den væbnede konflikt i det østlige Ukraine.

Han er medlem af et neo-facistisk nationalt bolsjevikisk parti, som er en del af det kommunistiske parti i Donetsk.

Tilsyneladende er Beness fængslet af russerne og kan måske blive udleveret til Ukraine, som også har sendt en udleveringsanmodning.

Citater fra en Leta nyhedsartikel

Artūrs Krišjānis Kariņš

Letlands statsminister

Budskab fra Letlands premierminister:

Det glæder mig, at gennemgangen af Letlands tilsyn med finanssektoren har været en rungende succes - og målet, der blev sat for et

år siden for at genoprette vores lands omdømme og skabe en stærk og robust anti-hvidvaskning af penge er nået. Dette betyder ikke, at vi vil stoppe med at stræbe efter yderligere vækst og fremskridt med at gennemføre de trufne beslutninger.

Jeg takker alle de eksperter, institutioner og organisationer,

der er involveret for deres enorme arbejde og engagement. Ved at arbejde sammen kan vi nå store mål.

Efter den vellykkede implementering af et nyt finansielt kriminalitets forebyggelsessystem vil Letland ikke være underlagt "overvågning" eller figurere på den såkaldte "grå liste", konkluderede Task Force Financial Action (FATF) under sit plenarmøde i Paris den 21. februar.

Og flere gode nyheder: Letlands kreditvurdering er hævet til A +, en hidtil uset præstation, der understreger vores lands fortsatte økonomiske udvikling.

Den danske ambassade i Letland

facebook

Muligt samarbejde omkring miljø og klima

Den danske ambassadør Flemming Stender har haft et møde med den lettiske minister for miljøbeskyttelse og regionaludvikling, Juris Pūce.

De diskutererede miljø- og klimaforandringsspørgsmål samt mulighederne for dansk-lettisk samarbejde på dette område.

Letland har som Danmark udarbejdet en strategi for at blive klimaneutral i 2050. Dog endnu, som i Danmark, kun som vision og ikke konkrete handlingsplaner. Man satser dog på at det både skal ske ved teknologiske løsninger ved indfangning af CO₂ og ved at folks livsstil skal ændres.

Der skal satses både på vind- vand- og solenergi, på biomasse og geotermisk energi.

Letland er klar til at være en del af klimaforandrings løsningen

*Ny udmelding fra Juris Pūce,
Minister for miljøbeskyttelse
og regionaludvikling*

Klimaændringer er et af de definerende spørgsmål i vores tid, der udgør en presserende og voksende trussel mod vores planet.

"Klimaændringer er reelle, vi oplever de negative effekter af klimaændringer oftere. At finde løsninger og begrænse den globale temperaturstigning er vores generations ansvar. Dette er det øjeblik, hvor

Letland med andre lande skal beslutte - er vi en del af problemet med klimaforandringer, eller er vi en del af løsningen. Jeg er parat til at bekræfte internationalt, at Letland allerede er på vej til at begrænse klimaændringerne. Vi bevæger os hen imod klimaneutralitet ved at reducere drivhusgas udledninger i transport, industri og landbrug markant. Ja, det vil være udfordrende, men på samme tid vil det skabe rigelige muligheder for at udvikle nye "grønne" industrier. "

Letland som land ved Østersøen med en kystlinje på næsten 500 km er også påvirket af kysterosion. Fremskrivninger viser, at Letlands territorium inden 2060 kunne miste op til 10 km² på grund af erosion ved kysten.

2018 var det tørreste og tredje varmeste år i Letland siden meteorologiske observationer begyndte. Der blev observeret hedeølger og alvorlig tørke i løbet af sommeren 2018, hvilket førte til brand i Letlands skove og moser

Letland har allerede bekræftet, at resten af det internationale samfund kan stole på vores støtte til en mere ambitiøs klimapolitik. I maj 2019 sluttede Letland sig til det, der dengang var en lille gruppe af EU-medlemsstater på Sibiu-topmødet,

der opfordrede til mere ambitiøse klimamål og fastsættelse af et mål om klimaneutralitet for 2050 i tråd med målet om at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5 grader.

I sommer godkendte regeringen Letlands nationale holdning til Europa-Kommissionens meddelelse ”En ren planet for alle - En europæisk strategisk langsigtet vision for en velstående, moderne, konkurrencedygtig og klima neutral økonomi”. Med denne holdning støtter Letland fastlæggelse af et mål på EU-niveau om at nå klimaneutralitet inden 2050.

I juli 2019 godkendte Letlands regering Letlands plan for tilpasning af klimaændringer for 2030, hvori der blev fastlagt konkrete tiltag til tilpasning, der skal implementeres i den nærmeste fremtid. Det inkluderer mere end 80 tilpasningstiltag for at hjælpe befolkningen og økonomien i Letland med at tilpasse sig bedre til virkningerne af klimaændringer, blandt andet inkluderer det specifikke foranstaltninger, for eksempel om at øge beredskabet i tilfælde af skovbrande, forbedre infrastrukturen til at styre øget nedbør.

Vi er i færd med at udvikle en strategi for lavkulstofudledning i Letland inden 2050.

Overgang mod klimaneutralitet kan ikke finde sted uden et væsentligt skift i investeringsstrømme og finansiering.

At tackle klimaforandringer kan ikke udføres af regeringer alene og især af miljøministerier alene. Det er en kompleks udfordring, der har brug for aktivt engagement fra alle aktører på tværs af forskellige sektorer i økonomien. I Letland arbejder vi i øjeblikket på den nationale udviklingsplan 2021 - 2027, som skal se på målene for klimaændringer horisontalt på tværs af forskellige sektorer i økonomien. Klimaændringer er et komplekst spørgsmål, og for virkelig at reagere og handle, har vi brug for at alle arbejder i retning af den samme vision.

Vi vil arbejde hårdt for at opskalere investeringer i innovation, forskning og teknologier for virkelig at sikre, at Letland kan være en frontrunner inden for klimaændringer, for at sikre, at vi er dem, der leverer de innovative, kulstoffattige løsninger, som verden har brug for. Dette skift vil give en enorm mulighed for virksomheder og innovatører.

Rinkevics og Pompeo er enige om at styrke Letland og USA's samarbejde om 5G

Rinkevics udtrykte sin taknemmelighed for det amerikanske bidrag til sikkerheden i de baltiske stater og regionen og beskrev de bilaterale forbindelser som fremragende. "De Forenede Stater er Letlands nærmeste strategiske allierede".

Han understregede også, at han satte stor pris på den amerikanske støtte til Letlands sikkerhed. "Vi er enige om, at frykten for NATO's undergang er overdrevet, efterhånden som alliancen bliver stærkere under USAs ledelse," tilføjede Rinkevics.

Ministeren udtrykte også Letlands støtte til et tættere energisamarbejde mellem EU og De Forenede Stater, hvilket ville bidrage til sikrere af energiforsyninger!!

Citater fra Leta Nyhedsmail

Emerging Europe

En stor privat Baltisk investeringsfond har set dagens lys og er klar til at investere.

De vil forsøge at finde et antal baltiske firmaer med vækstpotentiale og med evne til at konkurrere globalt. De har foreløbig indsamlet 164 millioner euro og vil invester mellem 10 og 30 millioner euro i hver af de virksomheder de vælger. De forventer at investere i 8-12 virksomheder og har allerede investeret i 2 inden for henholdsvis sundheds- og anlægssektoren.

De har bl.a. fået støtte fra Den Europæiske Investeringsfond

(EIF)

Saima afsætter Riga byråd

13. februar vedtog Saima en lov der afsatte kommunalrådet i Riga byråd og indsatte en midlertidig administration der skulle sørge for udskrivelse af nyvalg. Det skete fordi byrådet efter 3 rådsmøder ikke kunne skabe et beslutningsdueligt flertal og derfor ikke kunne udføre de forskellige nødvendige opgaver som affaldshåndtering. Valget bliver sandsynligvis afholdt den 25. april.

Letlands nationalradio LSM

Færre personer passerede Letlands grænse i 2019

I 2019 blev 153 personer tilbageholdt mod 272 året før.

De fleste kom fra Indien og Vietnam

Men interessant nok var der i 2019 flere der søgte om asyl:

191 mod 178 året før.

Bestyrelsen

	Kirsten Gjaldbæk Kongstedvej 12 2700 Brønshøj Formand	3871 1825 kirsten.gjaldbaek@gmail.com
	Niels Bendix Knudsen Lille Havelsevej 86 3310 Ølsted Næstformand	mobil 40312345 nbendix@mail.com
	Aase Lundbye Gustav Esmanns Allé 6 2860 Søborg Kasserer	mobil 2532 0470 aaselundbye@gmail.com
	Lis Nielsen Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke Redaktør	mobil 23444179 Lishazel18@gmail.com
	Signe Struberga Slotsparken 84C 2880 Bagsværd Næstformand	signe.struberga@gmail.com
	Anda Dyrhund-Parbst Horserød byvej 3 3000 Helsingør Webmaster	mobil 2016 0963 anda.parbst@gmail.com
	Peter Fjerring Frederik VI's Allé 6, 1th 2000 Frederiksberg Bestyrelsesmedlem	mobil 2025 1783 peterfjerring@hotmail.com
	Holger Pyndt Degnemose Alle 41 2860 Søborg Suppleant	holger.pyndt@gmail.com

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lishazel18@gmail.com). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte. Vi ser gerne at artikler på engelsk eller lettisk er oversat når vi modtager dem.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland. Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Aase Lundbye.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

PS. Der bliver ikke udsendt girokort da det kun bruges af få.

Bankoverførsel via netbank sker til:

Danske Bank, reg. 1551, konto 000 0773 654

Årskontingent:

Enkeltpersoner	250 kr.
Husstande	350 kr.
Unge under 26 og pensionister	175 kr.
Organisationer m.m.	550 kr.

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø

Tlf. 3927 6000

embassy.denmark@mfa.gov.lv

www.am.gov.lv/copenhagen

Ambassadør: Alda Vanaga

Ambassadørens sekretær Inese Buike

Rådgiver/diaspora Liga Usilenoka

House Manager: Valdis Bormanis

Den Danske Ambassade i Letland,

Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia

Tlf. +371 6722 6210

rixamb@um.dk, www.ambriga.um.dk

Ambassadør: Flemming Stender

fleste@um.dk

Konsul/Attaché:

+371 6722 6210 ext. 16 /mob. +371 2612 1002

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Mūkusalas iela 3, Riga, LV-1423, Letland

Tlf.+371 728 99 94

Tlf.+371 728 82 21

[mailto: dki@dki.lv](mailto:dki@dki.lv)

Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København

Vartov, Farvergade 27 L, 2. sal, 1463 Kbh K

Leder Michael Mørch.

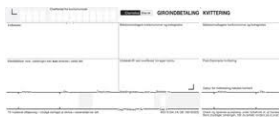
Foreningens hjemmeside: www.danmark-letland.dk

Webmaster: Anda Dyrlund-Parbst

Kode til at se seneste numre af bladet: vairalat

KALENDER for 2020

11. marts 19 -21   Årsmøde for Rite Højskole i Ålholm Kirkes menighedslokale, Bramslykkevej 18, 2500 Valby
27. marts 17-19   Anke Spoorendonk fortæller i Filips Kirkes menighedssal, Kastrupvej 57, 2300 København S. Se mere side 16
31. marts 19-21   Foreningens generalforsamling i Kilden Brøndbyøster, Nygårdsplads 31. Se indkaldelse side 22
13. juni 2020   Sankt Hans fest i Lettisk Dansk Forening. Vi ved endnu ikke, hvor festen afholdes.
14. juni 11.00   Mindehøjtidelighed ved monumentet på Vestre Kirkegård. Vestre Kirkegårds Allé 15, 2450 Kbh. SV.

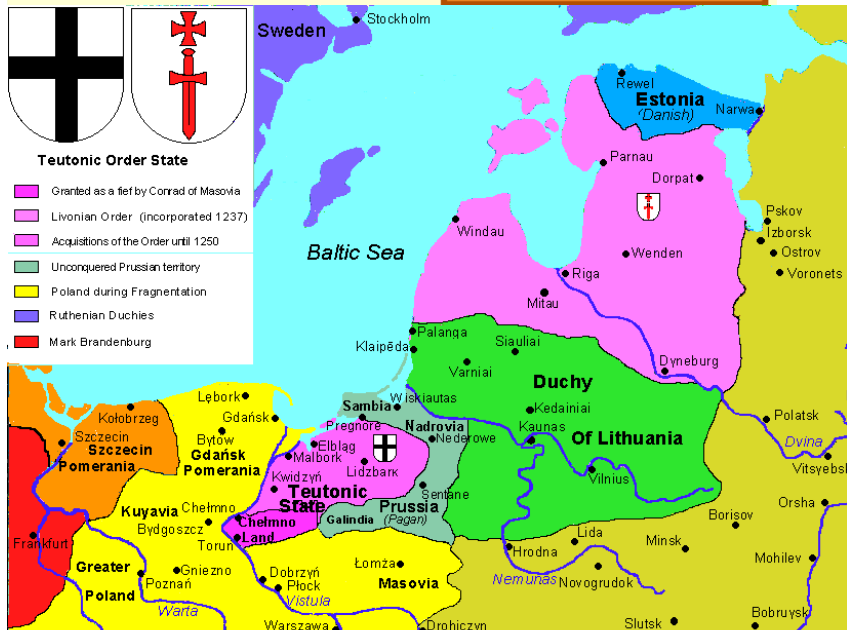

giro nr: 0773654

Hvis du er nået helt hertil er jeg sikker på at du har sikret dig at du har betalt kontingent. Selv om vi ikke vedlægger girokort (der koster en del at få trykt) kan du stadig betale til girokontoen via din bank (men det vil også koste ekstra for dig). De fleste vil nok bruge netbank og indbetale til:

Danske Bank, reg. 1551, konto 000 0773 654
Og det er faktisk gratis for både dig og os.

Se side 49! Tak

1225 – 1250